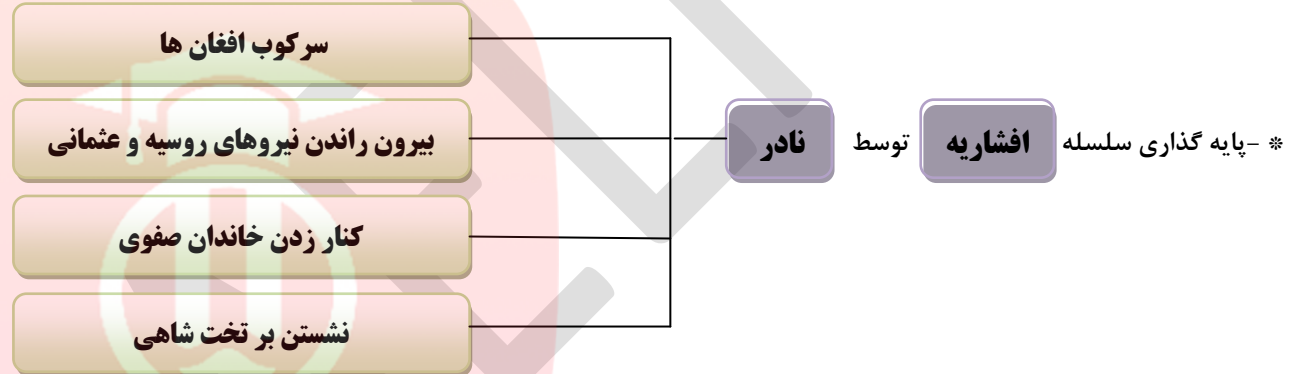

* - در پی تسلط **افغانها بر اصفهان** و **برکناری و قتل شاه سلطان حسین صفوی** ایران گرفتار تجزیه و تفرقه شد.

* - در گوشه و کنار کشور مدعیانی سر بر آوردند. **روسیه** و **عثمانی** نیز با استفاده از آشفتگی اوضاع، قسمت هایی از **شمال** و **غرب** ایران را اشغال کردند.

* - بیشتر دوره **دوازده ساله** پادشاهی **نادر** به نبرد با **بیگانگان** و **فرونشاندن شورش های داخلی** گذشت.

* - نادر در تعقیب گروهی از **افغان های شورشی** که به **هندوستان** گریخته بودند به آن کشور بلیکر کشید. او تا **دهلی** پیش رفت و با غنیمت های بسیار به کشور بازگشت.

* - نادر شاه کوشید ایران را به **کشوری یکپارچه** و **قدرتمند** تبدیل کند. کشوری که بتواند از **استقلال** و **تمامیت** سرزمینی خود در برابر دشمنان دفاع کند.

* - در سال های پایانی حکومت نادر **نافرمانی** و **شورش های پیاپی** تأثیر روحی و روانی مطلوبی بر او گذاشت.

* - نادر که نسبت به **اطرافیان** و **سرداران خود** بدگمان شده بود به **رفتارهای خشونت آمیز و بی رحمانه** روی آورد. **فرماندهان سپاه نادر** که از جان خود می ترسیدند او را به قتل رساندند.

* - به دنبال قتل نادر شاه، ایران بار دیگر به صحنه ی جنگ **حاکمان محلی** و **سران ایل ها** تبدیل شد و **نا آرامی و آشوب** سراسر کشور را فرا گرفت.

* - سرانجام **کریم خان** از ایل **زندیه** بخش بزرگی از ایران به جز **خراسان** را به دست گرفت و سلسله ی **زندیه** را بنیان گذاشت.

* - کریم خان به جای عنوان پادشاه ، لقب **وکیل الرعایا** یعنی **نماینده ی مردم** را برای خود برگزید.

* - کریم خان با **ملایمت و مهربانی** با مردم رفتار می کرد ، به **صلح ، آسایش و آرامش عمومی** اهمیت می داد و می کوشید با استفاده از **شیوه های مسالمت آمیز** از بروز ناامنی و

شورش های داخلی جلوگیری کند .
* - دوران فرمانروایی کریم خان **سی سال** طول کشید. در این دوران **ثبات و آرامش نسبی** در سراسر کشور به وجود آمد و در نتیجه **اوضاع اجتماعی و اقتصادی** بهتر شد .

* - در زمان زندیه بناهای مهمی مانند **بازار وکیل** ، **مسجد وکیل** ، **حمام وکیل** و **ارگ کریم خان** در پایتخت زندیه شهر **شیراز** ساخته شد.

* - ایل **قاجار** یکی از **ایل های ترک تبار** ایران بود. رئیس این ایل پس از کشته شدن نادر شاه مدعی حکومت ایران شد اما از **کریم خان** شکست خورد و به قتل رسید.

* - پس از مرگ کریم خان **آقا محمد خان** تلاش برای رسیدن به حکومت را آغاز کرد. او پس از مدتی جنگ و گریز ، **لطفعلی خان** آخرین فرمانروای **زندیه** را شکست داد و به قتل رساند .

* - آقا محمد خان با لشکر کشی های پیاپی بر سراسر ایران مسلط شد و حکومت **قاجار** را بنیان گذاشت. در نتیجه ی تلاش های **سیاسی** و **نظامی** او ، ایران بار دیگر یکپارچگی خود را بدست آورد

* - پس از آنکه **آقا محمد خان** به دست خدمتکارانش کشته شد ، برادرزاده ی او ، **فتحعلی شاه** به قدرت رسید.

* - دوره ی حکومت فتحعلی شاه ، همزمان با آغاز نفوذ و دخالت گسترده ی کشورهای **روسیه** ، **انگلستان** و **فرانسه** در ایران بود.

* - در فاصله ی سقوط صفویه تا روی کار آمدن **قاجاریه** اوضاع کشورهای اروپایی تغییر کرده بود. یکی از دلایل این تغییر **انقلاب صنعتی** بود که از **انگلستان** آغاز شد و در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت .

میزان تولید افزایش یافت

نیروی ماشین و ابزارهای صنعتی جای نیروی انسانی و ابزارهای دستی را گرفت

شکوفایی اقتصادی

افزایش قدرت نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی

* - نتایج انقلاب صنعتی :

* - یکی از اهداف استعماری روسیه رسیدن به آب های آزاد و گرم خلیج فارس و اقیانوس هند بود .

* - در زمان **فتحعلی شاه** روسیه با ارتشی مجهز به سلاح های جدید و آشنا به فنون جنگی تازه به قلمرو ایران در **قفقاز** حمله کرد. سپاه ایران که از جنگاوران **ایل های مختلف** تشکیل شده بود ، با سلاح های ابتدایی به مقابله با نیروهای **متجاوز روس** پرداخت . سرانجام پس از ده سال جنگ نابرابر ، با وجود دلآوری نیروهای ایرانی ، **روسیه** پیروز شد و **عهدنامه گلستان** را به ایران تحمیل کرد .

* - به موجب عهدنامه **گلستان** ایالت های **گرجستان** و **داغستان** و شهرهای **باکو** و **گنجه** از حاکمیت ایران خارج شدند و تحت حاکمیت **روسیه** قرار گرفتند .

* - به موجب عهدنامه **ترکمانچای** سرزمین های ایرانی **شمال رود ارس** به تصرف **روسیه** درآمد ، ایران از **کشتیرانی در دریای مازندران** محروم گردید و مجبور به پرداخت غرامت شد

* - در اوایل دوره قاجار ، مهم ترین مستعمره انگلستان یعنی **هندوستان** با ایران همسایه بود.

* - یکی از هدف های اصلی انگلستان از برقراری ارتباط با حکومت قاجار این بود که **نگذارد کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان** دسترسی پیدا کند .

* - در زمان **فتحعلی شاه** چند عهدنامه بین **ایران** و **انگلستان** ایران و انگلستان بسته شد . در این عهدنامه ها ، حکومت قاجار تعهد کرد که به **هیچ کشوری اجازه ندهد از خاک ایران**

به **هندوستان** لشکر کشی کند .

* - در عوض انگلیسی ها نیز متعهد شدند که در صورت حمله ی کشورهای دیگر به ایران ، به حکومت قاجار **کمک های مالی و نظامی** کنند .

* - انگلستان در دوران **محمد شاه** و **ناصرالدین شاه** با لشکر کشی به **خلیج فارس و حمله به جزایر و بنادر ایران** حکومت قاجار را مجبور کرد که به **جدایی افغانستان از ایران** رضایت دهد .

* - انگلیسی ها همچنین **ناصرالدین شاه** را وادار کردند که با جدایی **قسمت شرقی سیستان و بلوچستان** از ایران موافقت کند . علاوه بر اینها ، تعدادی از **جزایر ایرانی خلیج فارس** را اشغال و به پایگاه نظامی خود تبدیل کردند .